

Raadsmededeling

Nummer : 20-2026
Datum : 27 januari 2026
B&W datum : 5 februari 2026
Beh. Ambtenaar : G. Olthof
Portefeuillehouders : T.M.M. Kok, J.C. Wikkerink
Onderwerp : Wensen en bedenkingen politiek-bestuurlijke kaders opvanglocatie
asielzoekers (AZC)

Aanleiding

Op 9 januari 2026 heeft de gemeenteraad de bestuurlijke kaders voor de realisatie van een opvanglocatie voor asielzoekers middels een initiatiefvoorstel aan het college aangeboden. Het college heeft vervolgens de mogelijkheid om hierop binnen vier werken schriftelijk wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Het college maakt gebruik van deze mogelijkheid en maakt middels deze raadsmededeling de wensen en bedenkingen kenbaar. In deze raadsmededeling worden enkel de kaders opgenomen waar het college wensen en/of bedenkingen heeft. Bij een aantal kaders kan het college echter geen antwoord geven omdat dit buiten haar invloedssfeer ligt. Bij die kaders wordt verwezen naar bijgevoegde reactie van het COA.

Inhoudelijke toelichting

B: de opvang vindt in eerste instantie plaats voor de duur van maximaal 5 jaar.

Reactie college: Zie bijgevoegde reactie van het COA.

F: Een locatie mag niet ten koste gaan van bestaande woningbouwplannen. Een bestaand woningbouwplan is een gebied dat door college en/of raad is vastgelegd dan wel waarover de intentie is uitgesproken dat er woningbouw wordt gerealiseerd. Singel 1 en Singel 2 te Aalten, 't Beggelder te Dinxperlo en 't Broock te Bredevoort worden in dit kader in ieder geval aangemerkt als bestaande woningbouwplannen.

Reactie college: De term 'intentie' is niet nader gedefinieerd en kan een verschil van interpretatie tot gevolg hebben. Verzoek is om deze term uit dit kader te verwijderen en dit kader verder te concretiseren.

J: gemeente Aalten dient op het gebied van dienstverlening en ondersteuning zoveel mogelijk ontzorgd te worden door COA of andere partijen.

Reactie college: Zie bijgevoegde reactie van het COA.

K: De eerstelijns zorg dient geregeld te worden door het COA. Dit kan zowel op als buiten de opvanglocatie(s) zijn.

Reactie college: Zie bijgevoegde reactie van het COA.

M: Er dient een integraal veiligheidsplan opgesteld te worden met zoveel mogelijk betrokkenen voor de veiligheid buiten de opvanglocatie(s). Naast een veiligheidsplan moet worden onderzocht hoe extra permanent toezicht georganiseerd kan worden in en voor de directie omgeving, in ieder geval voor de eerste periode

Reactie college: Extra permanent toezicht is een kostenpost welke, naar verwachting, volledig bij de gemeente komt te liggen. Dit staat haaks op hetgeen in de kaders onder 'i' beschreven staat. Daarin wordt o.a. beschreven dat de opvang van asielzoekers budgetneutraal moet plaatsvinden en dat dit de gemeente geen geld mag kosten. De combinatie van deze kaders beschouwt het college als onuitvoerbaar.

Tot slot

Het is goed te constateren dat wij ons aan de Spreidingswet gaan houden, het geheel van voorwaarden/kaders mag niet verhinderen dat het college haar wettelijke taak kan uitvoeren.

Bijlage

- *Schriftelijke reactie COA*

Van: [redacted] <[redacted]@coa.nl>
Verzonden: dinsdag 20 januari 2026 14:51
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Reactie COA op initiatiefvoorstel gemeenteraad Aalten

Geachte heer [redacted], Beste [redacted]
Geachte heer [redacted],

Bijgaand zoals beloofd de reactie van het COA op de door de gemeenteraad van Aalten gestelde kaders inzake haalbaarheid en uitvoering door het COA.

Op 12 januari 2026 ontvingen wij een aantal vragen met betrekking tot de kaders die de gemeenteraad in Aalten heeft vastgesteld met betrekking tot de opvang van asielzoekers in Aalten. Deze vragen hebben wij hieronder herhaald en ons antwoord bijgevoegd. We sluiten deze brief af met reflectie vanuit COA op de kaders van de gemeenteraad.

Ten eerste willen wij benadrukken dat de asielopvang in Nederland zwaar onder druk staat. Op vele plekken in het land wordt hard gewerkt om de benodigde opvangplekken te realiseren. Het is nog niet gelukt om zoveel locaties in vaste voorraad te krijgen dat het gebruik maken van noodlocaties en hotels niet meer nodig is. Ook de uitstroom van statushouders uit de COA-locaties kent forse achterstand. We kunnen niet vaak genoeg benadrukken hoe belangrijk de uitvoering van de Spreidingswet is voor een stabiel en toekomstbestendig opvanglandschap in Nederland.

Het COA en de gemeente Aalten zijn sinds mei 2024 in gesprek over het realiseren van een AZC op de locatie aan de Singelweg. Wij hebben samen met de gemeente gezocht naar een manier om deze opvang zo te realiseren dat dit zoveel mogelijk meerwaarde oplevert, zowel voor de gemeente, als voor het COA. Hierop zijn wij aan de slag gegaan met het opstellen van een business case voor 300 opvangplekken met een looptijd van 10 jaar. Dit betekende voor Aalten, een volledig AZC waarbij de volledige dienstverlening door het COA verzorgd zou worden. Daarnaast hebben wij als COA een alternatief scenario in de business case meegenomen, rekening houdend met 200 opvangplekken. Dit alternatief betreft een kleinschalige opvanglocatie (KSO), dat gebruik maakt van een hoofd AZC in de buurt of waarbij de gemeente de dienstverlening grotendeels voor haar rekening neemt. Op dit scenario zullen wij moeten terugvallen om u zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen.

B: de opvang vindt in eerste instantie plaats voor de duur van maximaal 5 jaar.

Vragen daarbij:

1. **De gemeenteraad wil dat de te realiseren opvang 'kostenneutraal' moet zijn en mag de gemeente geen geld kosten.**
 - **Is dat realiseerbaar?**
 - **Ook bij 5 jaar?**
 - **Hoe komt zo'n opvang eruit te zien als Aalten geen pand(en) heeft die daarvoor ingezet kunnen worden? Coachwoningen? Containerwoningen? Anderszins?**

Businesscases die COA maximaal voor 5 jaar kan exploiteren en waarbij we geen gebruik kunnen maken van bestaand vastgoed, zijn zeer verlieslijdend. Met andere woorden, deze vallen vaak buiten de ons opgelegde financiële kaders waarbinnen wij kunnen ontwikkelen. De bebouwing bij een termijn van 5 jaar zijn noodunits, vergelijkbaar met bijvoorbeeld de locatie in Druten. Voor de gemeente is de bouw van opvanglocaties van COA altijd kostenneutraal.

J: gemeente Aalten dient op het gebied van dienstverlening en ondersteuning zoveel mogelijk ontzorgd te worden door COA of andere partijen.

Vragen daarbij:

1. **AZC Winterswijk kan niet leveren geeft het COA aan. Gemeente Tubbergen (Albergen) vangt 150 asielzoekers op en krijgt alle ondersteuning alsof het een volwaardig AZC is (300 plekken of meer). Gemeente Aalten wil dat ook zo gerealiseerd hebben geeft de raad aan. Als dat in Tubbergen kan, kan dat ook in Aalten?!**

De gemaakte afspraken in Albergen dateren uit een andere tijdsgeest en het project kent een andere start. Deze casuïstiek is niet met elkaar te vergelijken. In geval van een KSO wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van een hoofd AZC in de buurt van de locatie. In Aalten is het AZC dat hiervoor in aanmerking komt de locatie in Winterswijk. Deze zit echter aan maximale capaciteit. De opties hiervoor zijn, enerzijds, dat de locatie in Winterswijk wordt uitgebreid, óf dat de gemeente Aalten zal moeten zorgdragen voor gezondheidszorg, de recreatie, de taallessen en andere dagbesteding.

K: De eerstelijnszorg dient door het COA geregeld te worden, dat kan zowel op als buiten de opvanglocatie?

Vragen daarbij:

1. Dit impliceert dus meer dan alleen huisartsenzorg. Hoe kijkt het COA naar deze eis van de raad?

In geval van een KSO wordt zorgverlening gedaan op het hoofd AZC in Winterswijk. Zij zitten echter aan hun maximale capaciteit. Zorg zal in het scenario van 200 plekken dus ofwel door uitbreiding van Winterswijk, ofwel door de gemeente Aalten zelf gerealiseerd moeten worden.

De huisartsenzorg binnen het COA wordt verzorgd door onze partner, GZA. Specialistische zorg valt hier standaard buiten. De door de gemeenteraad opgestelde kaders voor (huisartsen)zorg bieden geen ruimte om hier maatwerk in te bieden.

Overige reactie op politiek-bestuurlijke kaders in initiatiefvoorstel:

Kader c

Het spreiden van opvangplekken over meerdere locaties is voor COA zeer onwenselijk aangezien dit de bemensing van de locaties sterk bemoeilijkt. Ook de meerkosten (beveiliging, begeleiding en anderen) zijn hiervoor bovengemiddeld hoog. COA zal dus bij deze kaders op zoek gaan naar één locatie voor 200 plekken. Hier is dan sprake van een kleinschalige locatie (KSO).

Kader d

Het gefaseerd inhuizen van een locatie is voor COA zeer onwenselijk. Dit heeft twee redenen:

- Op het moment dat er een groot tekort is aan opvangplekken in Nederland, is het voor het COA onwenselijk en niet uit te leggen dat er locaties zijn met leegstaande bedden.
- Daarnaast wordt COA gefinancierd op basis van bezette opvangplekken. Leegstaande opvangplekken zijn dus daarom direct verliesgevend.

Kader f & g

COA begrijpt als geen ander dat concurrentie met geplande woningbouwlocaties in de gemeente Aalten niet wenselijk wordt geacht. Tevens hebben wij gezamenlijk ervaren hoe een potentiële locatie als op de Singel, die door u werd gezien als toekomstige opvanglocatie, zomaar kan verworden tot potentiële woningbouwlocatie. Dit betekent dus dat deze beide kaders nagenoeg geen ruimte bieden voor een nieuwe locatie binnen uw gemeente. Dit betekent dat u als gemeente niet kunt voldoen aan uw wettelijke taak om 200 opvangplekken te realiseren.

Kader h t/m l

Voor bovenstaande kaders geldt dat deze zeer locatieafhankelijk zijn. Gelet op het feit dat er nu binnen de gemeente Aalten geen locatie voor handen is, zullen wij in een later stadium pas nader kunnen ingaan op bovengenoemde kaders.

In vertrouwen jullie naar behoren te hebben geïnformeerd en natuurlijk altijd bereikbaar voor overleg of afstemming,

Met hartelijke groet,

[Redacted signature]

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

[Redacted address]

COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

info@coa.nl

Q Website: www.coa.nl

□ Bezoekadres: [redacted]

□ Postadres: Postbus 30203, 2500 GE Den Haag

Bij een bezoek aan het COA dient u altijd in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Please consider the environment before printing this e-mail